

проведення таких реформ і зробили доволі цікаві висновки щодо того, які переваги обирають ті чи інші учасники пенсійної системи, виходячи з поділу усіх членів на 3 групи:

– *«Виконайте це для мене»* – це ті учасники, які, як правило, найменше займаються прийняттям певних інвестиційних рішень для свого подальшого пенсійного забезпечення. Зазвичай, вони шукають інвестиційний варіант, при якому їм самим нічого практично не потрібно робити. При здійсненні певних накопичень для майбутньої пенсії, ця група, ймовірно, буде дотримуватися схеми за замовчуванням, тобто тієї, яка вже буде розроблена або державою, або недержавним пенсійним фондом.

– *«Допоможіть мені це зробити»* – ці учасники є більш зацікавленими. Вони хочуть більше контролювати свої інвестиції та оцінювати відповідні ступені ризику при заощадженнях, щоб структурувати їх відповідно до своїх індивідуальних потреб. Однак, їхня участь не поширюватиметься на збирання коштів чи управління пенсійним «портфелем». Скоріше, вони просто хочуть знати, що їхні інвестиції управляються відповідно до їх вимог. Ця група може скористатися безліччю простих варіантів вибору між варіантами інвестування, які дозволяють їм адаптувати свою майбутню пенсію без відповідальності за поточне управління активами.

– *«Дозвольте це зробити»* – ці члени найбільш зацікавлені у виборі свого майбутнього. Вони точно знають, чого хочуть від своїх інвестицій, і готові прийняти інвестиційні рішення. Ця група хоче отримувати ряд опцій, з яких можна створити свій спеціальний пенсійний «портфель» [2].

Британці зрозуміли, що рішення щодо майбутнього виходу на пенсію повинне включати в себе широкий набір інвестиційних підходів, пристосованих до різних фінансових потреб та інвестиційних знань майбутніх пенсіонерів – учасників пенсійних схем. А переможцями на пенсійному ринку стають пенсійні схеми, які пропонують високий ступінь гнучкості разом із ефективними стратегіями заощаджень.

В свою чергу, намагаючись у загальному вигляді використовувати принципи британської пенсійної системи, нам, українцям, необхідно обов'язково враховувати головну її перевагу: націленість на підвищення рівня життя пенсіонерів та максимальну свободу кожного громадянина.

1. Словник страхових термінів. – Режим доступу: https://www.pzu.com.ua/admin/upload/file/quick/1_4_slovyk_strahov_terminiv.pdf.

2. Malcolm Jones, Kevin Milne. UK Pension Reform. – Режим доступу: www.standardlifeinvestments.com.

СЕКЦІЯ 4 УКРАЇНА – НАТО: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЄВРОАТЛАНТИЧНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ

Андрій БАКАЙ

аспірант кафедри соціальної

і гуманітарної політики

НАДУ при Президентіві України

ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ СТАНДАРТИЗОВАНИХ УГОД НАТО ЯК ІНСТРУМЕНТ ІНТЕГРОВАНОЇ СИСТЕМИ МЕДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

У крайній редакції положень Альянсу щодо принципів і політики медичного забезпечення НАТО наголошується, що дисципліни військової та цивільної охорони здоров'я є одними з найбільш пов'язаних сфер військово-цивільної взаємодії [2]. Крім того, практикою НАТО завжди високо оцінюється участь військових підрозділів у ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій природного і техногенного характеру. Саме підрозділи військової медицини спроможні до розгортання спеціальної інфраструктури та медичних ресурсів з автономною підтримкою в скорочені терміни, у несприятливих умовах [3].

На думку радників НАТО, за умов адаптації базових документів з медичного забезпечення, мають бути краще відображені спроможності системи управління силами та засобами. При цьому потрібно враховувати реальний стан справ в галузі медичного забезпечення населення України та реальні спроможності з організації надання медичної допомоги в надзвичайних ситуаціях, за умов існуючих бюджетних обмежень. Таким чином, звертається увага на необхідність уникнення ситуації коли занадто швидкого створені сили не будуть відповідним чином навчанні та оснащені, а отже, не будуть спроможними до участі в спільних із країнами НАТО операціях.

У 2017 році Міністерством Оборони України було прийнято новий правовий механізм впровадження стандартів НАТО в сфері оборони. Однак, механізми впровадження стандартів НАТО у національне законодавство та організаційні процедури імплементації не були розроблені та не закріплені на законодавчому рівні. З метою визначення єдиних стандартів та цілей, до цього процесу, на нашу думку, мають також долучатися інші представники Сил оборони України. Водночас, взаємодія у цій сфері, наразі, перебуває на початковій стадії розвитку. До кінця 2018 року має бути досягнута повна операційна спроможність системи кодифікації України, що забезпечить перехід України на другий рівень участі у системі кодифікації НАТО [1].

Військові операції НАТО, зазвичай, проводяться за спільною міжнародною участю. Медична підтримка сил НАТО відповідає стандартам, що прийнятні та використовуються всіма зацікавленими країнами. Усе це дозволяє об'єднаним силам більш ефективно використати національні медичні ресурси. Втім, внаслідок можливих відмінностей у медичних стандартах різних країн та через юридичні обмеження міжнародна медична співпраця інколи ускладнюється.

Тому медичні стандарти та критерії повинні бути зрозумілими і типовими для всіх сторін, що задіяні в медичному забезпеченні спільних операцій. Кожна країна, яка залучається до формування військового контингенту, відповідає за організацію якісної медичної допомоги згідно з погодженими стандартами. Для забезпечення прозорості та підзвітності здійснюється оцінка ризиків у системі медичної підтримки, які не відповідатимуть погодженим стандартам. Після процесу оцінки всі залучені сторони впевнені, що медична частина угоди відповідатиме погодженим стандартам. Цей підхід ґрунтується на рівномірному розподілі функціоналу. Використовуючи наведену методику контроль медичних лікувальних закладів НАТО направлений не за фахову компоненту, а на вимогах до певних медичних модулів.

Контроль медичних лікувальних закладів НАТО включає в себе настанови з контролю надання медичної допомоги (AMedP-1.6), перелік функціональних обов'язків (AMedP-1.7) та перелік практичних навичок (AMedP-1.8). Функціональні обов'язки медичного забезпечення підтримки операцій пристосовуватимуться до кожного завдання та базуватимуться на медичному модульному підході. Велика кількість країн надають перевагу використанню модулів (або окремих спеціалістів) у багатонаціональному медичному функціоналі. Процедура оцінювання повинна підтверджувати якість допомоги, яка надається інтегрованою системою медичної підтримки та виявити можливі ризики. Процедура дозволяє проводити оцінку медичного середовища, як частину сил реагування НАТО. Тому в процесі оцінювання основна увага приділяється ефективності медичних сил у порівнянні з вимогами до них.

Мета угоди зі стандартизації НАТО 2560 «Контроль медичних лікувальних установ НАТО» – створення структури оцінювання багатонаціональних медичних функціональних обов'язків. Вона заснована на контролі надання медичної допомоги. Угоду зі стандартизації НАТО 2560 можна застосовувати до багатонаціональних медичних сил як до, так і під час розгортання. Інструмент слугує посиланням загальноприйнятих стандартів, процедур та термінології. Його структура дозволяє користувачу вибрати тільки відповідні розділи з ключового списку, переліків функціональних обов'язків і практичних навичок.

Угода підтримує наступні принципи: ефективна багатонаціональна

медична підтримка може бути досягнута тільки шляхом якісного навчання, що ґрунтується на відповідальності персоналу за власні медичні знання і практичні навички, які базуються на погоджених стандартах, та дозволяють працювати у національному або багатонаціональному медичному середовищі (модулі, підрозділі або системі).

Процес аналізу отриманого досвіду – це метод досягнення ефективності з урахуванням змін у медичній практиці в НАТО. Оцінювання багатонаціональних медичних сил з використанням угоди зі стандартизації НАТО 2560 «Контроль медичних лікувальних установ НАТО» відбувається на чотирьох різних рівнях (індивідуальний, модульний, підрозділ, система медичної підтримки). Після прийняття рішення про початок операції НАТО, медичний персонал об'єднаного командування операціями чітко розуміє вимоги до власних функціональних обов'язків в складі об'єднаної медичної служби. Важливим є визначення провідної країни, перед якою буде поставлене завдання з координації медичних модулів задіяних країн, що надають військовий контингент. У той час, як країни формують та оцінюють необхідні медичні модулі, група медичних експертів адаптує угоду зі стандартизації НАТО 2560 «Контроль медичних лікувальних установ НАТО» під конкретні вимоги.

Таким чином, готовність медичних служб до використання за призначенням у міжнародних операціях з підтримання миру та інших спільних діях забезпечується шляхом досягнення сумісності відповідних структур багатонаціональних формувань за рахунок впровадження загальних критеріїв, стандартів і принципів медичного забезпечення та передбачає єдині підхід до планування, організації і порядку надання медичної допомоги в надзвичайних ситуаціях та організації взаємодії з ефективного використання наявних медичних ресурсів тощо.

Імплементация стандартизованих угод НАТО сприятиме створенню інтегрованої системи медичного забезпечення Сил оборони та дозволить Україні досягти базової сумісності з медичних питань у спільних операціях з підтримання миру.

Діюча нормативно-правова база щодо впровадження та удосконалення системи медичного забезпечення у сфері стандартизації і кодифікації потребує покращення.

Запровадження принципів, політики та доктринальних засад медичного забезпечення НАТО у вітчизняну практику повинно передбачати врахування національних особливостей в організації системи медичного забезпечення в Україні.

Список використаних джерел

1. Зауваження та рекомендації НАТО за результатами оцінки виконання Україною РНП-2017. – Місія України при НАТО. Січень 2018.

2. Принципи і політика медичного забезпечення НАТО. МС 0326/3. – Військовий комітет НАТО, 2011. – 26 с.

3. МС 326/2 NATO Principles and Policies of Operational Medical Support. April 2004. Medical Support to Joint Operations. Joint Doctrine Publication Second Edition 4-03. – Access: <https://indianstrategicknowledgeonline.com/web/MEDICAL%20SUPPORT.pdf>.

Петро ВОРОНА

д. держ. упр., доцент, завідувач кафедри публічного управління та адміністрування Інституту підготовки кадрів Державної служби зайнятості України

ІНСТИТУТ ЦИВІЛЬНОГО КОНТРОЛЮ НАД СИЛОВИМИ СТРУКТУРАМИ ДЕРЖАВИ ЯК ФАКТОР ЄВРОАТЛАНТИЧНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ

В українських реаліях російської агресії на сході країни цивільний контроль над силовими структурами держави є елементом демократичного розвитку держави та надійним інструментом недопущення диктатури та авторитаризму у владі. Прийнято вважати, що якраз цивільний у т. ч. громадський контроль над збройними силами і органами безпеки є однією з головних ознак європейської демократії. Науковці науки «державного управління», політологи та правники вбачають у ньому свого роду лакмусовий папірець для аналізу відносин між цивільними та військовими властями. Однак значно менше існує згоди у питаннях про те, що, власне, ми розуміємо під цивільним (громадським) контролем. Американський політолог Семуель Хантінгтон має рацію, стверджуючи, що «роль військових у суспільстві часто обговорюється в аспекті концепції цивільного контролю, однак, за його власним твердженням «сама ця концепція до цього часу не отримала задовольняючого визначення» [9, с. 80].

Широке визначення контролю суспільства над армією й органами безпеки могло б включати у себе положення про максимальне залучення публічної влади та адміністрацій в управління силовими структурами при мінімальній участі останніх у політичному керівництві країною. Тобто, мається на увазі управління цивільними особами силовими структурами. Але таке визначення не відповідало б двом важливим елементам, що є у моделях публічного управління більшості країн. Першим із них є той факт, що у сучасних демократичних державах дуже широко поширена участь військових в окремих сферах життя та діяльності суспільства (*наприклад у політичній сфері Ізраїлю та США представлено багато колишніх військових*). Другий – існуюча потреба армії та інших силових структур держави у певній ступені професійної автономії.

Зважаючи на унікальну роль «цивільного контролю», як управлінського інструменту демократичного режиму в сучасних умовах, його надвисоку актуальність, за мету дослідження взято дослідження сутності цього явища та певний його історичний генезис.

Вузьке тлумачення «цивільного контролю», являє собою іншу дифенційну крайність – воно містить положення про максимально повне невтручання армії у політику. Таке визначення також відповідає реаліям, що склались у більшості демократичних держав. Теоретики вкладають у поняття «цивільний контроль» значно ширший зміст, ніж забезпечення невтручання військових в електоральні процеси і роботу органів державного управління (окрім армії) [1 – 9]. При цьому більшість дослідників з розумінням відносяться не лише до участі цивільних органів влади у прийнятті доленосних рішень у сфері національної і міжнародної безпеки, але і до проникнення тих чи інших «військових» компонентів у сферу цивільного життя. Вчені намагаються провести аналіз системи взаємних стримуючих факторів і противаг, яка характеризує систему взаємовідносин, обумовлену участю військових в тих сферах, до яких, мовби, вони не мають жодного відношення. Більшість вчених (політологи, правники, управлінці) мають досить різні уявлення про оптимальність такої системи відносин [3, с. 67]. Потребує окремого дослідження й поняття «громадський контроль» над силовими структурами.

Дієвість цивільного контролю залежить, в основному, від того, кому належить право приймати остаточне рішення в дискусійних питаннях. В спеціальній доповіді про відносини між цивільними та військовими адміністраціями, що була підготовлена американськими фахівцями, автори дійшли до висновку, що «у військових питаннях найвища влада має належати тим, хто несе відповідальність перед вищою політичною владою – виборцями. З цієї концепції видно, що військові не можуть бути носіями такої влади ... Принцип цивільного контролю має бути абсолютним і не підлягати компромісу» [8, с. 2 – 3]. Поняття демократичного цивільного контролю над збройними силами на думку експертів об'єднує одразу декілька процесів: контроль цивільного суспільства над прийняттям військових рішень, парламентський контроль над оборонною політикою, судовий контроль над дотриманням закону у військовій сфері суспільства, цивільний контроль з боку недержавних організацій, незалежних ЗМІ, профспілок – тобто «громадський контроль» [3].

Одним із основних факторів, які можуть дестабілізувати інститут «цивільного контролю», є великий вплив на політику знаних й авторитетних військових, що відображає їх високий престиж та широку суспільну популярність. Як підкреслює А. Грот, вільна преса і освічена прогресивна суспільна думка, є головною запорукою того, що суспільство буде захищене від різних форм тиранії та деспотизму, але в той же час